

Список використаних джерел

1. Назарук Н. Омбусман із захисту прав сексуальних меншин. Зарубіжна практика / Н. Назарук // Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії. – 2017. – № 10. – С. 137-142.
2. Уварова О. Повага до сексуальної орієнтації і гендерної ідентичності людини як вимога толерантності / О. Уварова // Право і громадянське суспільство. – 2015. – № 4. – С. 164-186.
3. Сімейний кодекс України (Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2002, № 1-22, ст. 135).

Ключові слова: дискримінація, сексуальні меншини, ЛГБТ-спільноти, одностатеві шлюби, сексуальна орієнтація.

Науковий керівник: к.ю.н., асистент Салей М. І.

Мілева Тетяна Петрівна

студентка 1-го курсу магістратури судового-адміністративного факультету
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЕЛЕКТРОННА ПЕТИЦІЯ ЯК СУЧАСНИЙ СПОСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ЗВЕРНЕННЯ

Одним із найважливіших конституційних прав людини і громадянина є право на звернення до державних органів. Воно закріплене в статті 40 Конституції України і закріплює право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк.

Право на звернення є важливим в системі сучасного конституціоналізму, адже воно є однією з гарантій дотримання прав і свобод громадян. Крім того, право на звернення є своєрідним механізмом взаємозв'язку людини і держави, де людина може вплинути на ефективне вирішення проблем, які виникають в процесі реалізації прав та законних інтересів. Звернення громадян є однією з форм участі населення в державному управлінні, у вирішенні державних і суспільних справ.

Порядок реалізації зазначеного конституційного права визначено Законом України «Про звернення громадян» (далі – Закон) [1]. Разом з цим, умови та вимоги сучасності вимагають перегляду засад реалізації, у тому числі конституційних прав, що зрештою і стало

наслідком внесення змін до зазначеного закону щодо електронного звернення та електронної петиції законом від 02.07.2015 р. [2].

Електронна петиція у багатьох країнах світу використовується як механізм взаємодії суспільства та влади. Термін «петиція» має довгу історію і перекладається як пошук, прохання, вимога. В юридичній енциклопедії за редакцією Ю. Шемшученка петиція розтлумачена як колективне письмове звернення громадян з того або іншого питання, яке подається здебільшого главі держави чи іншим органам державної влади та місцевого самоврядування [3].

В статті 23¹ Закону вказано, що в електронній петиції має бути викладено суть звернення, зазначено прізвище, ім'я, по батькові автора (ініціатора) електронної петиції, адресу електронної пошти. На веб-сайті відповідного органу або громадського об'єднання, що здійснює збір підписів, обов'язково зазначаються дата початку збору підписів та інформація щодо загальної кількості та переліку осіб, які підписали електронну петицію. Електронна петиція не може містити заклики до повалення конституційного ладу, порушення територіальної цілісності України, пропаганду війни, насильства, жорстокості, розпалювання міжетнічної, расової, релігійної ворожнечі, заклики до вчинення терористичних актів, посягання на права і свободи людини.

Електронна петиція оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідного органу або на веб-сайті громадського об'єднання, яке здійснює збір підписів на підтримку електронних петицій, протягом двох робочих днів з дня надсилання її автором (ініціатором). Дата оприлюднення електронної петиції на офіційному веб-сайті відповідного органу або на веб-сайті громадського об'єднання є датою початку збору підписів на її підтримку.

Під час збору підписів на підтримку електронної петиції зобов'язані забезпечити: безоплатність доступу та користування інформаційно-телекомунікаційною системою, за допомогою якої здійснюється збір підписів; електронну реєстрацію громадян для підписання петиції; недопущення автоматичного введення інформації, у тому числі підписання електронної петиції, без участі громадянина; фіксацію дати і часу оприлюднення електронної петиції та підписання її громадянином.

Електронна петиція має подолати 25 тисячний бар'єр, протягом не більше трьох місяців з дати оприлюднення і за таких умов подається на розгляд Президентові України, Верховній Раді України, Кабінетові Міністрів України.

А петиція, яка не набрала відповідної кількості підписів, буде розглядатися як звичайне звернення громадян. І тут виникає питання. Чому саме 25 000 підписів громадян? Ця цифра виникла саме із світової практики. А саме кількість населення, і відсоток від загальної чисельності населення. В Україні цей відсоток становить 0,06 % [4].

Коли петиція долає 25 тисячний бар'єр, то інформація про початок розгляду петиції оприлюднюється на офіційному веб-сайті відповідно Президента України, Верховної Ради України, Кабінету Міністрів України, відповідного органу місцевого самоврядування не пізніш як через три робочі дні після набрання необхідної кількості підписів на підтримку петиції, а в разі отримання електронної петиції від громадського об'єднання — не пізніш як через два робочі дні після отримання такої петиції. Початок розгляду електронної петиції здійснюється невідкладно, але не пізніше 10 робочих днів з дня її оприлюднення.

Для роботи над опрацюванням електронної петиції повинна створюватися спеціально група. До складу цієї групи мають входити працівники офіційних органів, фахівці сфери, якої стосується електронна петиція та представники громадськості. Склад комісії визначається відповідно Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, місцевою радою.

Про підтримку або невідтримку електронної петиції публічно оголошується на офіційному веб-сайті органа, якому було адресовано петицію. У відповіді на електронну петицію повідомляється про результати розгляду порушених у ній питань із відповідним обґрунтуванням.

Відповідь на електронну петицію не пізніше наступного робочого дня після закінчення її розгляду оприлюднюється на офіційному веб-сайті органу, якому вона була адресована, а також надсилається у письмовому вигляді автору (ініціатору) електронної петиції та відповідному громадському об'єднанню, яке здійснювало збір підписів на підтримку відповідної електронної петиції.

У разі визнання за доцільне викладені в електронній петиції пропозиції можуть реалізовуватися органом, якому вона адресована, шляхом прийняття з питань, віднесених до його компетенції, відповідного рішення. Якщо петиція не набрала необхідної кількості голосів, то вона розглядається як звернення громадян.

Згідно зі статтею 3 Закону, під зверненнями громадян слід розуміти викладені в письмовій або усній формі пропозиції (зауваження), заяви (клопотання) і скарги. Звернення розглядаються і вирішуються у термін не більше одного місяця від дня їх надходження, а ті, які не потребують додаткового вивчення, — невідкладно, але не пізніше п'ятнадцяти днів від дня їх отримання. Загальний термін вирішення питань, порушених у зверненні, не може перевищувати сорока п'яти днів.

При порівнянні електронної петиції, яка набрала необхідну кількість голосів та електронної петиції, яка не набрала необхідну кількість голосів можна дійти такого висновку. По-перше, за часом розгляду. Електронна петиція розглядається невідкладно, не пізніше 10 робочих днів, а звернення розглядається не більше одного місяця. По-друге,

склад опрацювання. Над роботою електронної петиції створюється група, яка визначається Президентом України, Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, місцевою радою. А звернення вирішуються керівником відповідного органу, підприємства, установи, організації або його заступником.

Електронна петиція це один із механізмів розвитку демократії, який потрібний як суспільству, так і владі. Як ми бачимо, електронна петиція себе виправдовує, майже кожен громадянин знає і може створити власну петицію.

Якщо врахувати все вище сказане, можна прийти до такого висновку. Навіть якщо петиція не набирає необхідну кількість голосів, то вона не зникає. У органів влади виникає обов'язок розглянути її як запит. Тому громадян, який створює петицію може бути впевнений що на його питання однозначно буде відповідь.

Перші кроки уже зроблені до взаємодії суспільства та влади, але чи буде це ефективним залежить від обох сторін. Я вважаю, що електронні петиції можуть об'єднувати громадян і дають можливість вести діалог з суспільством.

Список використаних джерел

1. Про звернення громадян: Закон України від 02.10.1996 № 393/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 47. – Ст. 256.
2. Про внесення змін до Закону України «Про звернення громадян» щодо електронного звернення та електронної петиції: Закон України від 02.07.2015 № 577-VIII // Відомості Верховної Ради України. – 2015. – № 35. – Ст. 341.
3. Юридична енциклопедія: В 6 т. / Редкол.: Ю.С. Шемшученко (відп. ред.) та ін. – К.: «Укр. енцикл.», 2002. – Т. 4: Н – П. – 720 с.
4. Закірова С. Електронні петиції в Україні: становлення системи та механізм дії / С. Закірова // Центр досліджень соціальних комунікацій – 2017 – 4 липня. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=1576:elektronni-petitsiji-v-ukrajini-stanovlennya-sistemi-ta-mekhanizm-diji&catid=8&Itemid=350

Ключові слова: електронна петиція, права людини, право на звернення, петиція, звернення громадян.

Науковий керівник: к.ю.н., ас. Салей М. І.